

Ami a bort illeti, az idén féltermés is csak némely helyen van, mert a múlt év tavaszán a hideg nagyon megrongálta a szőlő fáját s ez az szüretre az idén is. Különbösen a bor nem igen lesz édes, mert a szőlő későn fejlődött és nem tudott jól megérni. A bornak vedrét 10 forintjával vezik.

Az idő nagyszerűen szép az egész szüretre. Most azonban megszoktam tudósításomat, hogy majd máskor folytathassam. Üdvözöllek. K. Nagy Sándor.

A marhavész ügyében.

Bölon, 1877. okt. 23.

A Székelyföldön hatalmas rubrikát foglal el a marhavész és csakis innen lehet megmagyarázni azt, hogy a székelység hangyaszigalommal mivel csekély birtoka mellett, ha teljes jólétnek nem is örvend, de a koronaországok bármelyikével közgazdaságilag kiállja a versenyt.

Tapasztalásból mondhatom, hogy a székely földmivelő ha maga, vagy családja közül bárki is beteges állapotba jut, ritkán folyamodik orvoshoz, vagy ha igen, nagyon későn, mikor már a betegség legveszedelmesebb stadiumába jutott, de ha barma beteg, bár mekkora költségtől sem irtózik, hogy azt az életnek visszaadhassa.

Altalánosn tudva van, hogy a szarvasmarhák közt uralkodó ragályos betegségek többnyire a dunai fejedelemségekben jelennek meg szórványosan, és innen csempészetnek át hozzánk is, a hol aztán nem mérhetetlen kárt okoznak a szorgalmas székely gazdának.

All az, hogy a vesztég zárintézeteknél a törvény által kiszabott vesztéglési határidőt kiállják a Moldvából áthajított marhák, de ez a mint újabb is bebizonyult nem csalahatalanság arra nézve, hogy ezáltal a behozott moldva oláhországi marhák közt a betegség ki ne áthatne.

Ezen ily eshetőséggel állunk szembe ez idő szerint, mert a mint e becses lapból olvastam, a sepsi-szentgyörgyi falvak közt a marhavész jele egy-két példányon már észleltetett is, és e falvakból vásárolt nagyajtai mézsáros Varga Mihály is vgy 2 darabot. Azért nem köthetjük elégé lelkökre megyénk mézsárosainak, hogy a Moldvából áthozott szarvasmarhák vételétől óvakodjanak, mivel többnyire ezen az uton szokott beszivárogni hozzánk a marhák e veszedelmes betegsége.

De ha megtörténik is, hogy lelkiismeretlen üzerek barontenyésztésünk rovására ily kóros szarvasmarhák csempészenek és mézsárosainak azt megveszik, hála isten van erélyes főispánunk és ő méltóságának erélyes közegei a kik a fennálló szabályokat és rendelkezéseket a legnagyobb pontossággal és szigorral hajtják végre.

Igy főispán ur ő méltósága megyénk szolgabíróját értesítette, hogy n.ajtai mézsáros Varga Mihály a gyanus s. szentgyörgyi falvakból 2 darab szarvasmarhát vásárolt, melynek következtében erélyes szolgabírónk Henter Béla ur részéről rögtön megtörtént az in tékezés.

Őrök állítattak fel a községeknek országutak által metszett két végre, a kik hivata vannak minden egyes jövő-menő lovas fogatokat szorosan átvizsgáláni és az azokon találtat takarmányt irtalom nélkül leszedni és megsemmisíteni.

Azonkívül eltiltatott a szarvasmarhákval való közlekedés, ha az a határon kívül leendő szállítást célozand és ugy gondolom, hogy ez az országos vásár meg tartásánál is így lesz mind addig, a míg a kórnak egyetlen legkisebb jele sem fog mutatkozni.

Ezen nagy horderejtű és messze beható intézkedéseert megyénk érdemű főispánja méltóságos Pócsa József urnak és a rendelő szigorú végrehajtói, megyénk erre hivatott közigazgatási tisztviselőinek a legghalásabb közönnel tartozunk, mert hisszük, hogy ez intézkedés következtében megszabadulunk a székely gazdát legérzékenyebb o'dalról érintő tetemes veszteségeitől.

Ifj. Barabás Sándor.

I Napoleon bucsuja. *)

Fontenebleau, april 21 éu.

Napoleon tegnap délelőtt elindula innét 14 szekerekkel, melyeknek elejébe minden postán 60 lovakat fognak; mint kísérő biztosok mentek el vele gróf Schuwaloff stb. Ezeket kivül mentek el vele 4 házi tisztjai és a kenyérsütője. A katonák közül igen kevesen vették rá magokat, hogy utitársai legyenek s mint mondják, ezek is el akarnak tőle maradni ott, a hol hajóra ül.

Utóbbi szavai közül, melyeket a még körülötte levő stábilis tisztkezhz s egyebekhez intézett következőket jegyezték meg:

„Isten hozzátok! Husz esztendőktől fogva vagyunk együtt. En megelégedett vagytok veletek. Mindenkor a dicsőség utján jártálalak benneteket. Minden europai hatalmasságok fegyvert fogtak ellenem. Néhány generalisaim kötelességök árulóiá lettek, az lett Franciaország is. (Azt ért, hogy elhagyván az Usurpátort, régi törvényes urához állott.) Veletek és azon derék katonákkal, kik hozzám hűségesek maradtak, három esztendőktől fogva tudtam Franciaországot a hazánk között való hadakozástól megoltalmazni. — Legyetek hűségesek azon királyhoz, akit Franciaország magának választott; engedelmességetek vezérteknek s ne hajjátok el becses és igen sokáig sze-

rencsétlen hazátokat. Az én állapotom ne bánkodjatok, én szerencsés fogok lenni, ha tudhatom, hogy ti azok vagytok. En meghallhattam volna, nekem a lett volna legkönnyebb, de tovább is akarok vándorolni a dicsőség utján, le akarom irni, amit együtt cselekedtünk. Mindnyájatokat meg nem ölhettem, tehát a ti generalisotokat ölelem meg. Jöjjen generalis ur! (Ekkor megölelte a generalist.)

Azatán eképen szólott: „Hozzák ide az én sasomat, hadd csókoljam meg azt is. (Oda adatván neki a sas, azt megcsókolta és így szólott:) Oh, kedves sasom, mint fognak a jövőd világnak ehozni azok a csókok, melyeket nekem adtam! — Eljetekek boldogul gyermekeim, éljetekek szerencsésen! Aljitatek kerekbe még egyszer körülöttem.“ Ekkor még egyszer összesereglettek körülte a biztosoknak jelenlétében az ő stábilisai.

Mindezek után betült uti szekerébe s néhány könnyeseppek estek ki szeméből. Mikor épen utnak indult, Constant nevű első komornyikját szólította, kinek egy nappal azelőtt ajándékozott volt 50,000 frankot, de már sehol sem volt Constant. Kétségkívül elbujt, hogy el ne kelljen menni.**)

Közli Sieulus.

A k.-vásárhelyi Stephánie menház évi rendes közgyűlése 1877. okt. 7.

A kézdi-vásárhelyi szegény s munkaképtelen egyének ápolására hivatott Scephánie menházának rendes közgyűlése f. hó 7-én tartott meg K.-Vásárhelyt a tanácsház nagyertermében, méltóságos báró Szentkereszty Stephánie elnök ő nagyságának tapintatos vezetésével.

Elnök bárónő ő méltósága a jelenlevő tagokat szívesen üdvözölve, a gyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Vegyük fel újabb a munkát és folytassuk tovább, mert az mindig becsületre szolgál, különösen azon munka, melyet a köztgyekek érdekében a például szerencsétlen embertársaink boldogítására teszünk. Mentől több időt szentelhetünk az ilyenne, annál nagyobb mértékben teljesítjük a mindenható szent akaratát, ki azért áldott meg egészség, erő és képességgel, hogy azokkal az emberiséggel jöjjelén fáradszhatlanul működjünk. Bizonyára mindnyájan, kik a játékonyság teréni működésre léptek s különösen azok, kik az elhagyottak ügyére fordították figyelmüket, azon szent kötelességüket hevéltől vezéreltetve tették azt, és az által lekeultve vették fel a testben és lélekben megtört öreg embertársaink gondját, hogy nekik az elhagyatottság bánaa helyett az együttléti désségét, az inség kevesere helyett a megelégedés békjét, a mult emlékeire visszavágyó bus merengés helyett a jelenben megnyugvás boldogító áldását megszerezték. Nagy és nehéz munka, de szép és nemes is, és én azt gondolom, úgy érzem, hogy a ki ily munkát öszünte szeretettel, odaadó készséggel és bizonyos lelkesedéssel viszen, az nem csak érzi, hogy valóban becsület az ily munka, hanem érzi azt is, hogy lelke eleventül, akarata a jóra erősödik, tisztul, nemesedik és egész lényében a köznapiaságból emelkedik s már itten a földön a mennyei atyához mintegy közelebb jutott. Oh ha az emberek nagyobb része így gondolkodnék, így érezné a tehetsége szerint isten szent akaratát teljesítené nyomorban sinlődő felebarátai iránt, mennyi könnyet lehetne letörölni, mennyi inségnek elejét venni és paradicsomná varázsolni e földet azon szerencsétlenek részére, kik az élet terhe alatt majd nem összeroskadnak! Gondolja el tisztelt gyűlés! minő állapotban volnának azon szegények, kik jelenben a kézdi-vásárhelyi menházban vannak, ha az nem adna neki biztos menhelyet? és minőben vannak most! Nemde mindnyájunk szívét öröu tölti el ezen gondolatra, és bizonyára érzik a szívnek azon magasztos sugallatát, hogy ezen munka isten dolga, mely felemel és hozzája közelebb viszen. Mindenkor teljes elismeréssel emlékszem Kézdi-Vásárhely lelkes lakóiról és kiválólag azokról, kik a menház létesítése nagy munkáját fáradszhatlan kitartással elősegítették, s azóta is annak erőre emelésé s felvirágzása érdekében minden tőlök kitelhető áldozatot megtesznek, a jó isten áldása fogja ezeket követni ezen és a más világon s bizonyára mennyei örömeiket élveznek már itten a földön is jó cselekedeteik boldogító öntuotában.

Miként a tisztelt gyűlés előtt ismeretes, menházunk eddigi erőre emelését legnagyobb mértékben elősegítette a város polgárságának azon magasztalára méltó áldozatkészsége, mely azt mindennemű élelmi és ruházati cikkekekkel ugy ellátta, hogy nekünk arra pénzt kiadni alig kellett és ez jövőre való nézt az egyedüli kiállításban levő leghelyesebb mód, ha azt akarjuk, hogy menházunk idővel a városnak minden odatartozó szegény s munkaképtelen aggját felvehesse.

Nem kétekedem benne, hogy ezen célt mindenki szemelőtt tartja s azért kérem is mindnyájukat, hogy eddigi példás lelkesültség által vezérelt eljárásukat évenként követe — tegyék le az idéni őszi kéregetés alkalmával is tehetségeik szerint készséggel, adományait az ontoarra, melyet az emberi szeretet nemes tüzevel emeltek elhagyott felebarátaink boldogítására.

Sokáig éljen a nemes város derék polgársága, sokáig éljenek annak kiváló lelkes tagjai, kiknek buzgó közreműködésével most is tovább munkálkodhatunk e nemes ügyben, ezt szívbőlő kívánva a gyűlést megnyitottanak nyilvánitom.

**) A kéziratra, melyből híven, változtatás nélkül közlöm e bucsu-tudósítást — t. Bartha Lajos lelkész ur archivumában akadám.

A legosztatlanabb figyelemmel végig hallgatott, s legkedvezőbb lelkesítő hatást gyakorolt elnöki megnyitó beszéd után a titkár terjesztette elő az intézet keblében időközben történt s közzgyűlési figyelmet és intézkedések érdemelő ügyeket, melyekre nézve a tett intézkedések jóváhagyó tudomásul vétetvén a bizottság köszönnel felmentetett a végzett ügyekben tett intézkedéseire nézve minden felelőség terhe alól.

Ezután az alapvagyon állása terjesztett be a következő adatokkal:

858 db cs. arany betáblázás mellott kiadva értéke 4663 frt 50 kr, ennek évi 12% kamatja 559 frt 62 kr. Varga József urnál 400 frt, ennek 6% kamatja 24 frt. Réthi József urnál 40 frt, ennek 12% kamatja 4 frt 80 kr. Alapítványokban 675 frt, ennek 6% kamatja 40 frt 50 kr. Munkadíjakból a takarékpénztárba helyezve 60 frt, ennek 8% kamatja 4 frt 80 kr. Takarékpénztárba betéve 111 frt 44 kr, ennek 8% kamatja 8 frt 91 kr. Pénztári kézről kiadva 2100 frt, ennek 10% kamatja 210 frt. A városi szegény alaplól büntetésből bevett és még be nem adott hátrálék 100 frt 87 kr. Büntetések után bevárható 40 frt. Részletfizetések lerováásával tett jégetek 275 frt 20 kr. Vagyoni állás összege 8466 frt 1 kr. Evi jövedelme 993 frt 50 kr.

Ezt követte az 1878 ik évi költség előirányzata a mely minden változtatás nélkül elfogadtatott és következett egyik legszébb intézkedés, mely mindig alkalmat nyujt: K.-Vásárhely derék fiai és nőinek arra, hogy megmutassák, miszerint fáradszgot és kellemetlen, séget nem tekintve, önzetlenül munkálói a legszébb, legnemesebb feladatul tekintik s mely más városok polgáraitól oly előnyös módon megkülönbözteti őket s ez volt, midőn legelő és legjobb családainknak női s értelmes intelligens polgáraink megbízást nyertek és vettek át arra, hogy e jövő évi élelmezési biztosítására lakosaink minden osztályától mondhatni házról-házra járva gyűjtést eszközöljenek. Sok fáradszgal és egyes helyeken még kellemetlenségekkel is öszekötött vállalat, de vizagztalja azon öntudat, hogy szerencsétől, emberektől és az élet boldog örömeitől elhagyott szerencsétlen embertársaik nyomorát nyihitk s keserű könyeit törlik le minden egyes adakozónak bár mily csekélységet képezo de hálás köszönnel fogadandó szíves adománya által.

Ezen nehéz, de nemes munka vár jelen év őszén id. Pap Andrián, Székely Iván, Török Bálint, Zajzon Lázárné, Feil Eduárné, Bányai Geróné, Nagy Lajosné, Málnási Kristófné, tiszteletes Kovács Istvánné, Szabó Elekné, Pongrácz Jánoson urasszonyokra s Baló László, Nagy Károly tanító urakra. Áldja meg isten fáradozásukat sikerrel s adja meg lelkek édes üntudata mellett az ily méltán kiérdemlendő elismerést.

Ezután több üdvös és hasznos intézkedés tétetvén elnök bárónő a legbensőbb melegségtől áthatott szavakban mondott elismerést és köszönnetet a tanusított élénk érdeklődésért s jövőre is az intézetet minden egyesnek lelkiismeretes gondjaiba ajánlv a gyűlést bezárta.

X. Y.

Legujabb.

Bukurest, okt. 26. (Az „E.-t“ sürgőye.) Zimmerman tábornok hadsergeinek zöme Szilisztria közelében áll. Ruscsuktól délkeletre tegnap óta heves ágyuzás; valószínű, hogy Szulejman pasa és a carevics között nagy csata lesz.

Az egyiptomi sereg nem marad többé egy paracsenek alatt, hanem Sumla és Várna közt osztaltik meg.

Ruscsuk és Slobozia között egyre tart a bombázás, Ruscsuktól délkeletre tisztán kivehető a heves ágyuzás; valószínű, hogy a carevics és Szulejman között csata foly. Zimmerman tábornok csapatai Szilisztriához közelednek.

Egy cserkezer sereg áttört a nándorfehértvári határon s néhány marhát elfogván, eltávozott.

A porta köszönnetéit fejezte ki a tunisi bej iránt, amiért segélyt küldött a hadserge részére.

Az „Assemblée Nationale“ azt hiszi, hogy az egyedüli ut egy miniszterium alakítása a senatusból Audiffret Pasquier elnöklote alatt. — A baloldálnak a válság ily megoldását elő kellene segítenie, mer MacMahon lemondása zavarokat idézhetne elő.

Sumlában az a hír van elterjedve, hogy az angol kormány minden áron a békét akarja s hogy lépésekre készülne e tekintetben, de a hir mai napig sem talált megerősítésre. A háboru minden ponton szakadatlanul pusztít s még fegyverszünetre sincsen kilátás.

A főkölcs Daghestanban kezd veszélyesé lenni. Daghestan déli részében a földbírtokosok Tiflisbe menekülnek.

Olténica és Turtukay között egyre tartanak a csapetek. A muszka csapatok lőtávolyaira vannak Szilisztriától.

Poradim, okt. 26. Tegnap Miklós nagyherceg megtekinté a gorni dubniki harcét és a muszkaák által elfoglalt álláspontokat. A csapatok a 24-iki győzelem után lelkesültek, mindnyájan a tábornoktól a közkatonaig hőiesen viselték magukat. A muszkaák vesztesége 250, a törököké majdnem ily nagy (?); 40

*) Mikor száműzetése helyére, Elba szigetére ment.